

CAPUT VIII.

Dato semel in Senatu decreto super violentia ex actorum inspectione; illis tamen diminutis: an postmodum eis integris, possit, ejusdem appellationis virtute, super eodem articulo Regius iterum haberi recursus per hanc viam violentia.

SUMMARIUM.

- 1 Decretum violentie per viam nullitatis, appellationis aut revisionis, revocari non potest.
2 Cevallos refertur asserens decretum violentia transire in rem judicatum, quoad Senatum inferiorem, non tamen quoad consilium supremum, quia illud potest reformare, & revocare, vide num. 36.
3 Sententia lata contra rem judicatum est nulla ipso jure.
4 Decretum violentie, que no viene por lo orden o en estado, non impedit, ut iterum ordinato processu, queat oppressus super eodem articulo, & appellatione ad Senatum recurrere.
5 Sententia absolutoria ob ineptum libellum non impedit alium bene conceptum noviter proponere.
6 Succumbens ex actione inepte proposita iterum apte agens auditur.
7 Decretum violentia, que por agota no haze fuerca, &c. non impedit, quominus oppressus accedente postea violentia, queat super eodem articulo ad Senatum recurrere.
8 Agens ad debitum conditione non impleta, & succumbens, poterit illa impleta iterum agere.
9 Succumbens ob non probatam rei possessionem in adversario, contra illum denuo possidentem potest iterum agere.
10 Causa defensionis limitata limitatos producit effectus.
11 Decreto vim non fieri, lato semel in senatu, essentialibus tamen actis deficientibus postea tamen integris posse ejusdem violentia respectu iterum haberi recursum, defendit Auhor.
12 Acta integra facta a iudice Ecclesiastico, de essentia sunt recursus regii, ut vis detegi possit.
13 Sententia lata actis non integris, sed diminute transportatis, est nulla ipso jure, & que executionem non meretur.
14 Et hac nullitas non excusatur presuptione boni juris.
15 Exceptio processus non integri ante omnia per judicem examinanda.
16 Gratianus reprobat, & varius arguitur.
17 Decretum violentie latum actis non integris, legis forma, & ordo omittitur.
L. Regia 36. tit. 5. l. 2. recopi. ibi, en la forma acostumbrada, &c. & manden traher el processo, &c. ponderatur, & interpretatur, ibidem.
18 Sententia actis diminutis dicitur lata ordine perturbato.
19 Actis non visis, vel eis non integris, sed diminutis, sententiam ferre, idem est.
20 Causa vera ubi requiritur ad substantiam actus, non sufficit eam habere pro subsistente.
21 Factum male, aut minus plene ex integro est agendum.
22 Dispositio licet intelligatur de primo actu, non tamen de nullo, & inutiliter gesto, quia iterum utiliter geri potest.
23 Dispositio licet intelligatur de primo actu, si ex eo non satis sit intentioni disponentis, alius fiat, ut ex integro satisfiat.

- 24 Per decretum violentie actis non integris latum, non satisfiat fini, & intentioni Principis juris, divini, naturalis, & Canonici, cum vis subsistat.
25 Dispositio pro certa causa (prout violentie propulsio) durat durante causa.
26 Causa durante semper durat, quod ob causam introductum est.
27 Per decretum violentia, scilicet illam non adesse, non integris actis latum, major judici datur occasio violentie insistendi.
28 Decretum violentia nunquam transit in rem judicatum.
29 Extrajudicialis actus licet post decem dies per appellationem non revocetur, tamen sic quandoque per viam recursus, & querela.
30 Actus extrajudicialis nunquam transit in rem judicatum.
31 Condemnatus per tres conformes sententias, que non transeunt in rem judicatum, non auditur ulterius appellans.
32 Desertio appellationis ab actu extrajudiciali non precludit viam querela.
33 Decreto (vim non fieri) semel dato ex actis non integris, potest oppressus eis simultaneis ad Senatum recurrere super eodem articulo violentie; tamen cum limitationibus.
34 Decreto violentie semel dato actis non integris non adit oppressus Senatum iterum per viam appellationis, nullitatis aut revisionis, sed extrajudicialiter, ac si nunquam datum sit decretum.
35 Remedium salubre violentie non est credendum, vel le Principem fidele, & apparenter prebere, manente adhuc vi.
36 Cevallos reprobat asserens decretum violentie transire in rem judicatum.
37 Cevallos reprobat asserens, consilium supremum revocare, & reformare decretum violentie latum a Cancellaria, vel alia audientia inferiori, & seqq.
38 Cevallos probatur asserens, Nuntium de appellatione cognoscentem non posse sententiam ferre contrariam decreto violentie directo ordinario inferiori.
39 Decretum violentie non facit instantiam, nec prejudicium partibus, nec transit in rem judicatum.
40 Cognitio super iustitia cause principalis remanet salva superiori per decretum violentie, quod cum superiore nec loquitur, nec intelligitur.
41 Iudex superior causa cognita potest super sententia executione & attentatis terminare, nullo habito respectu ad decretum violentie directum inferiori.
42 Deferendum, vel non, licet ad sui instructionem possit cognoscere iudex inferior, tamen superior non impeditur, super admittenda, vel rejicienda appellatione, & attentatis, terminare.
43 Superioris interloquutio super admittenda, vel non admittenda appellatione, & revocatione attentatorum, etiam stante decreto directo regio inferiori est novum gravamen, & diversa persona oppressa, diversus iudex, & nova violentia & sic nova appellatione, & recursu indiget.
44 Auxilio novo indigent que de novo emergunt.
45 Dispositio intelligitur rebis sic stantibus, que propter supervenientiam nova causa alteratur.
46 Decreto violentia si iudex ipse per litis discursum contrariam ferat sententiam, nova appellatio, & novus recursus est necessarius, quia nova est vis.
47 Concilium supremum se intromisisse unquam in reformatione decretorum violentie Regii tribunalis inferioris, nec visum, nec habentis auditum est.
48 Decreto violentia semel dato, actis tamen diminutis, tunc ad Senatum iterum potest recurrri, si acta que deficiebant erant omnino essentialia ad detegendam violentie existentiam, non alias.

Oppressus

- 49 Oppressus, qui ex actis diminutis semel obtinuit decretum contra se, licet vim non fieri, potest eis integris, iterum recurrere, secus autem appellatus.
50 Pars appellata, que contra se reportavit decretum in Senatu vim fieri actis diminutis; non potest eis integris ulterius recurrere, quia caret appellatione, & sic fundamento, quo violentia fundatur.
51 Violentia committitur in non deferenda legitima appellatione, non tamen in deferenda non deferenda.
52 Iudex non deferens iuste appellationi puniatur.
53 Iudex deferens appellationi minus legitime non puniatur.
54 Oppressus asserens in Senatu acta esse integra, non auditur postea ex capite processus diminuti volens noviter recurrere ad Senatum super eodem articulo.
55 Oppressus ut iterum possit recurrere ad Senatum super eodem articulo ex capite processus non integri, debet de hoc constare notorie, & evidenter ex actorum inspectione aliter non auditur. Et quomodo consulatur oppressus ut hoc modo notorie appareat, ibid.
56 Notarii fidei standum est asserentis alia acta non esse ad responsonem provisionis de ayos diminutos, quoad processus inspectionem super violentia procedit Senatus.
57 Actis novis apparentibus facit variare fidem Notarii, contrarium asserentis, & si est laicus, puniatur a Senatu.
58 Girbe distinctio, an si sententia sit nulla ob acta non integra, reprobat.

INCENUE fateor, in hac questione plus dicere, quam docere me velle: siquidem dato semel decreto vigore unius appellationis quoquo modo acta accesserint ad tribunal, si iterum pretextu processus non integri, velit oppressus, alia nova non accedente violentia, ad idem confugere, pro alio decreto obtinendo; videretur potius accedere pro prioris revocatione, & saltem quasi per viam nullitatis petere revisionem iterum, quod nullo modo patitur, ut post Avenda. de exequen. mand. cap. 1. numero 32. vers. & quia provisio. in prima parte. Gasp. Rodrig. tractatu de annu. reddit. lib. 1. quest. 17. num. 73. Practic. Monter. in 5. tractatu de Cancell. tit. Sigues el tercero proceso que es Ecclesiastico, ad fin. fol. 93. & seqq. ad fin. fol. 94. & l. 35. lib. 2. recop. latius diximus suo loco, a neutro decretorum genere in articulo violentia dari appellationem, supplicationem, nec etiam permitti nullitatem, aut alium recursum: ergo dicendum est in hoc casu: ut nullo modo iterum admittatur oppressus, quantumcumque de actorum diminutione, ac dismembratione dixerit.

Uterius & pro hac parte negativa facit, quoniam licet tribunalis Regii inferioris super cognitione per viam violentie respectu consilii supremi propter ejus foveraniam; nunquam transeat in rem judicatum; quominus queat super eodem articulo violentie datum decretum per Cancellariam, aut aliam Regiam audientiam reformare, revocare, seu in melius reponere: tamen respectu ejusdem tribunalis, & Cancellaria, que decretum violentie protulit, sive iustum, sive iniquum, eo non admittitur appellatio, supplicatio, aut alius recursus: quia respectu sui transivit decretum in rem judicatum, ita hanc considerationem late prosequitur Ceval. (quem multo post hac vidi) in tractatu de cognit. per viam viol. 2. q. 74. a n. 2. usque ad fin. ubi casum, & exemplar recenset, fol. 28; igitur oppresso semel dato uno decreto in tribunali, ostium penitus claudendum est, ne aliter recurrere possit, cum decretum jam transierit in rem judicatum, quia sententia lata contra rem judicatum est nulla ipso jure. Bald. in l. 1. col. 2. n. 5. vers. ex predictis, C. quando provo. non est

neesse, & in cap. si a nobis, 65. & ibi Philipp. Franc. num. 12. vers. 3. sed queritur, de appellat. & hanc esse communem opinionem testatur, & sequitur Franc. in c. dilecto 63. quest. 41. sub num. 94. de appell. late prosequitur Scaccia de appell. q. 11. a num. 194. cum pluribus seqq.

Sed nihilominus ut in re tam gravi, atque difficili cum distinctione procedamus; Tres casus distinguendi sunt: Primus quando in Senatu post actorum inspectionem decretum fuit, processum non venire per ordinem debitum, & statum, puta, quia deficit appellatio, & tunc dubium non est, iterum super eodem articulo, & ejusdem appellationis causa, & occasione, posse iterum ad eundem Senatum recurrri, quando processus conduci possit ordinatè, ac debito, seu legitimo modo, quia ex eo decreto nihil super articulo violentie decretum fuerat, ad similitudinem sententiae absolutoriae ab observatione iudicii, vel ab instantia, puta, propter ineptum libellum, ut possit iterum eadem causa in iudicium referri, bene concepto libello, ut probant text. in leg. sed & si pupillus, §. si institoria, & ibi gl. Bal. & expressius Alberi. & Salic. ff. de instit. & in l. Marcius, in fin. & ibi quoque Alber. ff. de pact. dotal. §. coram. & ibi Petr. Ancar. in 4. not. de rescript. & cap. examin. de rescrip. Signorol. cons. 142. in quest. vertente, col. 2. vers. praterca in simili, ubi alia jura citat Ancatan. in cap. ne captandè, col. 1. in 3. de concess. prebend. lib. 6. bonus textus in clem. & ibi Cardin. Flor. in 2. notab. & alii de appellat. late Tiraq. in leg. boves, §. hoc sermone, limit. 1. a numero 26. qui dicunt, quod ille, qui actionem, aut libellum ineptum proposuit, & ob id fuit repulsus, vel succubuit, debet iterum apte agens audiri de novo.

Secundus casus est precedenti similis, puta: quando decretum est in Senatu, que por agora no haze fuerca y se le remite, &c. quod tunc contingit, quando reperitur in actis, iudicem nihil appellationi respondisse, an deferebat, vel non; vel quando conqueritur de exequutore nolente deferre appellationi per aliquem interjecta, eo puta, quia cum citavit, certantem non esse comprehensum, coram quo posuisset exceptionem legitimam, & nihil contra eam iudex dixerit. Vel quando est appellatum ab aliquo iudice conditionaliter, nisi me admiseris ad probandum, vel concesseris terminum, &c. & non expectata determinatione, & gravamine iudicis, recurrit ad Senatum per viam violentie, & pluribus aliis, de quibus per discursum huius operis: quoniam postmodum facta, & accedente violentia super eodem articulo, poterit absque dubio, iterum ad Senatum confugere, ut in casu superiori, & ex identitate rationis.

Pro quo facit, nam qui nondum conditione impleta, egit ad debitum, & ob id succumbit; tamen ea conditione postea impleta, denuo iterum potest agere, l. grege, ff. si sub conditione, ff. de adilitio edicto, l. mater, §. eandè, vers. & ideo si forte sub conditio, ff. de executione rei judi. Tiraq. in d. §. hoc sermone, limit. 1. n. 16. & melius facit, nam si actor ideo a iudice sit repulsus, quia rem petitam reus non possideret, poterit licite iterum agere, si reus inceperit possideret, l. quoties, §. ult. l. sed & si postea, ff. de noxal. act. l. si a te, in princ. & l. rem meam, & l. si quis ad exhibendum, ff. de except. rei jud. l. procurator ad exhibendum, in princ. ff. rem ratam haberi, l. neque 3. ff. ad exhibend. latius comprobatur Tiraq. in repet. l. boves, §. hoc sermone, limit. 1. n. 17. ff. de verb. signific. fol. 232. & quia hoc idem dicat, & indicat similitum Doctorum conceptio, quia est limitata, ac ideo limitata causa defensionis limitatos producit effectus. Maria. Socin. cons. 26. ex iis que in facto, colum. 2. versiculo postremo posito, lib. 1. Tiraquel. in tractatu causa cessante, sub num. 147. ubi per totum late comprobatur regulam

generalem, quodd causa limitata limitatos producit effectus.

11 Tertius & difficillimus casus est, quando directè latum est in Senatu decretum super articulo violentiæ, putà; vim non fieri, sed tamen deficientibus aliquibus essentialibus actibus, quæ sine dubio si simul starent cum aliis, penitus appellationem justificarent, manifestamque violentiam detegerent: & tunc si postmodum apparuerit cum processu, opinor, posse denuo iterum ejusdem appellationis virtute, & super eodem articulo ad eundem Regium Senatam, seu audientiam per hanc viam violentiæ recurri, ad quod moveor sequentibus.

12 Primò, quoniam ad hujusmodi extrajudicalem cognitionem per viam violentiæ omnimodo sunt essentialia acta integra, quæ facta fuere coram iudice Ecclesiastico, aut aliter veritas rei, qualitas & natura appellationis detegi non poterit, nec violentia iudicis apperere, ut latissime supra c.2. & præcipue in §.1. à princ. aded ut etiam in judicialibus si superior actus non integris, sed cum diminutione, & dismembratione transportatis sententiam ferat, nihil agere videatur, sed ipsa sententia sit nulla ipso jure, aded ut executioni mandari non possit, ita determinavit Rot. Rom. in una

13 Corton bonorum de Sectilo Mercurii 28. Junii 1589. quæ inter relatas per Prosper Farinac. est decis. 104. resolverunt, & decis. 107. n.2. alteram etiam Rotæ decisionem, quam post Marquess. citat, & sequitur Joan. Hieronym. Campanil. divers. jur. canon. rubr. 11. cap. 13. sub n. 314. fol. 367. Fiviz. decis. 11. n. 13. p. 3. & per l.2. ubi gloss. & B. num. 1. & Jas. nu. 15. Decius nu. 33. C. de edend. Felin. qui communem decit in cap. Ecclesia sanctæ Mariæ, ante nu. 17. de constitut. tenet elegantè Marescotus variat. resolut. lib. 2. cap. 43. a num. 1. cum seqq. maxime hodie stante Trid. sess. 24. de reformat. cap. 20. §. præterea, quod habet decretum irritans, quæ nullitas non excusatur præsumptione boni juris. Socin. Jun. conf. 8. num. 3. lib. 2. sed imò parte opponente prius iudex de ea cognoscere debet. Pute. decis. 72. numero 6. lib. 3. oprimè Marescot. ubi proxime, nu. 3. ubi testatur sæpe ita tenuisse. Rot. ut in una Patavina decimarum 4. Julii 1576. coram Grass. & in Verulla. Spolii 3. Maii 1586. coram Plat. & in alia venit. legitimitatis 26. Febr. 1597. coram Penia: etiam si adit in commissione clausula (quam, & quas, &c.) quia post tridentin. Signatura, & Rota intelligunt, ut non operetur, nisi transportato processu, prout fuisse tentum in una Valent. Parochial. 13. Januarii 1580. coram Blancheto, testatur Marescot. d. l. 2. cap. 43. n. 4. qui n. 5. ampliat hanc doctrinam, & quod hujusmodi sententia lata actis non integris sit nulla ipso jure, tenet post Bald. Purpurat. & alios, Ant. Gabr. commun. concl. lib. 2. tit. de appellat. concl. 5. in fin. & post Bart. in l. 2. is apud quem, n. 5. vers. tertio modo, & ibi Bald. n. 5. vers. ex quo nota, C. de edendo, tenet Cassid. decis. 2. n. 10. de appellat. Cæsar. de Grass. decis. 73. aliqui 9. opponebatur, n. 5. de caus. poss. & propriet. quos sequitur Sigismon. Scaccia de appell. quest. 20. n. 8. 11. & seqq. qui d. n. 11. testatur, ita fuisse decisum in Rota, 13. Februar. 1609. in una Anconita. pecuniar. coram Sacrat ex quibus quidem clarè convincitur Gratianus discept. for. cap. 121. n. 26. 16 & 27. qui in totum non esse nullam putavit. Igitur si primum decretum latum non visis actis integris, deficientibusque essentialibus penitus ad articulum, nullum reputatur, nihilque ex eo actum videatur: licet poterit de novo ad Sanatum recurri, quia non præstat impedimentum, quo de jure non sortitur effectum ex regula juris. Et adverte quod ipse Gratian. 4. part. cap. 91. numero 28. nostram opinionem tenet absolute post plures Rotæ decisionis Farinacii, quas allegat; vide etiam quæ contra Giurbam dixi ad finem hujus cap.

Secundò facit, etenim lato decreto actis non integris non est servata forma, & ordo datus à l. Regia 36. tit. 5. lib. 2. recopil. ibi: en la forma acostumbrada, & ibi: As anden traber à las dichas nuestras audiencias el pro-17 cesso Ecclesiastico originalmente, el qual trahido sin dilacion lo vean, y si por el les constare que la appellacion esta legitimamente, &c. quæ verba intelligi debent de integro, quia ita juris intellectus suadet, ut latè diximus supra, cap. 2. §. 1. à princ. & quia rei appellatione tota continetur, quare per diminutionem actorum decretum latum dicitur ordinis perturbatio: ita docet Bald. in l. is, apud quem 2. n. 5. vers. ex quo nota, Cod. de edendo, sequitur Scaccia de appell. q. 10. sub n. 8. ad princ. Farinac. decis. crimin. 121. n. 4. Purpurat. & Bal. n. 6. in l. 2. C. de edend. Marius Giurba decis. 26. sub num. 1. qui etiam dicunt, quodd idem etiam sententiam ferre non visis actis, vel illis non integris, seu essentialibus diminutis, prout promissè sic loquuntur Doctores supracitati in primo fundamento, præcipue videndus Scaccia d. num. 8. cum sequentibus, post alios ibi: Ergo judicandum est, ac si nunquam venisset, cum forma non sit servata, quia quoties vera causa requiritur ad substantiam actus, non sufficit, eam habere pro subsistente, l. si forte ff. de castrens. pecul. ibi, veritatem enim spectamus; non quod quis finxit Alexand. conf. 27. num. 10. volum. 1. tenet Perez de Lara (doctissimus & peritissimus quondam Advocatus; nunc meritisissimus Senator, necnon integerrimus iudex) in tractatu anniver. & Capell. lib. 2. c. 4. num. 109.

Tertiò est textus optimus in l. si maritus §. fin. cujus mirabilia verba sunt: Si quis adulterum, & adulteram simul detulerit, nihil agit, poteritque quasi neutrum detulerit, rursus à quo velit, initium facere, quia nil prima delatione egit ff. ad leg. Jul. de adult. quem text. in simili proposito Tiraq. in leg. bovis, §. hoc sermone, l. sub n. 2. qui ibidem. n. 20. pulchrè inquit, ut id quod male fit aut minus plenè, ex integro est agendum, cujus dictum fuit glossæ in cap. Dipertum 7. quest. 1. & ipse Tiraq. ibi n. 20. & 21. mirabiliter hoc comprobat ex eo, quodd si in baptismo, vel in ordinibus non est servata forma, atque inutiliter semel fiant, licet sint Sacramenta nullatenus reiterabilia; tamen potest, iterum denuo solemniter ritè, & rectè celebrari, ac confici ubi plurima in comprobationem adducit.

Hinc est, ut dispositio loquens de actu, licet intelligatur de primo l. boves, §. hoc sermone, ff. de verbor. signi. tamen non intelligitur de primo actu nullo, invalido, sine effectu, & alià inutili, quia tunc iterum absque impedimento alius actus utilis fieri potest, ita latissime post alios quamplurimas doctrinas multum conducentes huic proposito congerit Tiraq. d. l. §. hoc sermone, limitat. 1. d. n. 1. usque ad finem.

Quartò, & pro hac parte facit, quia licet omnis dispositio simpliciter loquens, debeat intelligi de primo actu, & prima vice, ita ut iterum reiterari, aut repeti non possit, tamen si in prima actu non est satisfactum legis, aut dispositis intentioni, licet poterit iterum fieri, & celebrari, usque actus repeti, ut ex integro satisfaciatur disponenti, ita scribit Bald. in l. fideicommissa, §. si quis alicui decem, ff. de legat. idem Bald. post Cyn. in leg. veluti. §. hac vox, per illum textum, & ibi quoque Alex. Jas. & Jacob. de S. Georg. ff. de edendo, & ipse Bal. in l. qui per salutem, in fin. nova lectura, per illum textum, & ibi etiam Alex. & Jas. ff. de jur. jur. latissime prosequitur pluribus doctrinis, & exemplaribus comprobans Tiraq. in l. boves, §. hoc sermone, limit. 6. per totam, & post Roman. Nat. Felin. Dec. Gramat. Tiraq. & plures alios refert, & sequitur Anton. Gabr. lib. 2. commun. opinio. tit. de leg. & constitut. concl. 2. limit. 2. n. 28. Menoch. conf. 85. n. 124. volum. 1. Barbof. in divor. §. quod in anno, n. 21. ff. solut. marri. acutissimus Perez de Lara in tractatu de anniverf. & Capella. lib. 1. cap. 3. n. 29. Igitur

24 tur cum ex decreto lato in Senatu, actis integris non visis, non satisfiat Principis, & legis tam regiæ, quam naturalis, divini, ac canonicæ intentioni, distanti; ut vi oppressus defendatur, & vis tollatur, ubi iudicem Ecclesiasticum perperam processisse ex actorum inspectione fuerit compertum, etenim certum est deficientibus essentialibus actis (quibus natura appellationis detegitur, sive justificata, sive etiam alterata) quandoque decerni vim non esse, ubi vis adesse videns ex integris actis, quandoque verò vim adesse; ubi ex eisdem nullam fuisse apparet: ergo ex integro Principis intentioni satisfaciendum est, ne violentia subsistat.

25 Quintò hæc pars probatur, nam hæc cognitio per viam violentiæ inventa est, & introducta pro certa, & determinata causa, scilicet, pro tollenda violentia, ut notum est: sed dispositio pro certa, & determinata causa, non intelligitur pro primo actu, & prima vice duntaxat, sed durat durante causa, ut tenet Felin. in cap. 2. trenga, & pace, limit. 4. post Bar. in l. 1. col. fin. ff. ad Jul. majest. arg. leg. continuus, §. qui in sul. ff. de verb. oblig. leg. veteres, cum l. seq. ff. de itinere, actûque privo. Angel. in l. utitur, ad fin. vers. item adde ff. de sepulchro violato, Panorm. in d. e. 2. in fin. Joan. de Plat. in l. 1. col. 2. vers. & simplex, & determinata, Cod. de navio. & Greg. Nat. in repet. clem. sape, in princ. col. 6. vers. mihi magis placet, de verbor. signific. Decius conf. 562. viso puncto, colum. 1. vers. ad idem facit, Tiraquell. in d. §. hoc sermone, limit. 5. ubi n. 2. ponit pro regula generali, quodd durante causa, debet semper durare id, quod ob causam introductam est, & concessum, l. semper, §. negotiator, ff. de jur. immunita. & l. si cui, §. 1. ff. ex quibus caus. major. l. 3. §. omnes, ff. de judic. l. Titia, §. usuras, ff. de legat. 3. l. qui omnibus ff. de administ. tuo. per quæ jura ita tenet Signor. Homodeus consil. 153. Paterfamil. col. 1. n. 6. Tiraquell. in tractatu causa cessante, 1. part. num. 17. incipit, & illud.

27 ergo cum post dictum decretum inutiliter latum remaneat, & subsistat violentia, ab eaque non desistat iudex Ecclesiasticus: imò ex decreto, quo dictum fuit, vim non fecisse, ei datur major occasio illi insistenti, & in ea perseverandi contra naturam, & principalem, ac honestissimum finem charitativæ protectionis, & cognitionis per hanc viam violentiæ; ergo recusatus denegandus non est; quousque vis tollatur cum effectu.

28 Sextò, & pro hac opinione fortiter arget, etenim hoc decretum nunquam transit in rem judicatam, quia violentiæ cognitio à sua origine usque ad finem est penitus extrajudicialis, prout sæpe diximus, & latissime suis locis probavimus; sed actus extrajudicialis nunquam transit in rem judicatam, imò etiam post decem dies, licet via appellandi sit seclusa tamen per viam aditus, & querelæ, & recursus quodocunque confliterit de illius iniquitate, potest denuo peti, revocari, & ac reponi: text. in cap. concertationi, de appellat. lib. 6. probant Immol. in cap. fin. num. 5. & 12. de presumptio. ubi Abb. sub num. 5. post princ. pulchrè Lapus alleg. 61. num. 4. vers. & extrajudicialis, Cardin. Tuschus practico. conclus. litera E. concl. 5003. n. 7. tom. 3. Resbuff. tractatu de appellat. in præfation. num. 69. & 70. tomo 3. fol. 468. Idem Abb. in cap. 1. num. 13. post princ. de his que sunt à major. par. cap. Cardin. conf. 140. factum tale est magister & post alios Felin. in cap. fin. sub num. 33. ad fin. de presumptio. Hieronym. Govzal. in regul. de mens. & alter. gloss. 9. in annotat. n. 31. faciunt etiam notata per Lancelot. de atem. 2. part. cap. 13. limit. 2. num. 1. & 3. & nos latè diximus infra, 3. part. cap. 12. vers. quo cognitio nihil mirum, à num. 21. cum sequentibus; & quodd actus extrajudicialis nunquam transeat in rem judicatam, & ideo possint quodocunque etiam post decem dies retractari, licet sit appellationis remedium sublatum, tenet Scaccia de appellat. quest. 19. rem. 3. num. 19. & post Franc. & Lancelot. idem in quest. 17. n. 42. declara. 3.

igitur prohibitio appellationis in hoc decreto per viam violentiæ non est in consideratione, quominus iterum hac justa, & legitima causa poterit denuo ad Sanatum recurrere.

Quod comprobatur, & consonat, nam licet simus in sententiis, quæ nunquam transeunt in rem judicatam, & aliquis fuisset per tres sententias conformes condemnatus, non possit ulterius audiri per viam appellationis, qui tertio appellare non licet, ut loquendo in matrimonio Surd. conf. 223. publicatis, nu. 3. lib. 2. plures citat Ant. Gabr. commun. conclus. lib. 2. tit. de execution. rei judi. concl. 1. ampliat. 6. nu. 3. & etiam in actis extrajudicialibus, quæ non transeunt in rem judicatam. Si tamen deferatur appellatio extrajudicialis, licet per viam appellationis non audiatur ulterius, ut ex Abb. 32 refert Philipp. Franc. in cap. cum sit Romana. 5. colum. 3. nu. 15. de appellat. & iterum in cap. directè 39. sub n. 8. concl. 6. versus finem, de appellat. Scaccia de appellat. quest. limit. 1. nu. 6. & 7. tamen alia via, scilicet, querelæ, poterit gravatus, de iniquitate actus docere, & audiri, docent Abb. in cap. fraternitatis, sub nu. 2. vers. ultimo ponderabis, de frigid. & maleficia; & hac via poterit causam denuo inchoare, idem Ab. in cap. sua nobis, sub num. 7. & Philipp. Franc. sub num. 10. de appellat. Antonius de Butr. in cap. lator. 7. versus finem, de sent. & re judic. pulchrè Ruin. conf. 79. queritur 1. nu. 1. lib. 5. Scaccia de appellat. quest. 17. limit. 1. n. 8. qui dicunt, non obstante appellationis prohibitione posse hoc modo, negotium inchoari. Igitur cum hoc decretum per viam violentiæ, tanquam extrajudiciale suapte natura, non transeat in rem judicatam, à prohibitione appellationis, non poterit argumentari ad recursum novum ex tam justissima causa postulatam, ut violentia adhuc existens propulsetur.

His igitur suppositis, opinor, hanc partem affirmativam fore amplectendam, nempe quod semel dato decreto in Senatu Regio super articulo violentiæ, ex processu tamen non integro, atque deficientibus aliquibus actis omnino necessariis, ex quibus veritas rei, & violentia detegi possit, scilicet iudicem vim fecisse: possit iterum oppressus virtute ejusdem denegatæ delationis suæ appellationi, adire Senatam, querelam denuo proponendo, & ordinariam postulando, & ejus virtute omnia acta integra asportari facere, & ex eis veritas detegenda, & novum decretum dandum, juxta quæ ex novis & simultaneis actis legitime, atque juridicè visum fuerit limitationibus, & declarationibus, de quibus inferius, à n. 48. & sequentibus.

Nec obstat primum argumentum contrariæ partis, scilicet, quodd est prohibita revisio, appellatio, & nullitas in illis cognitionibus per viam violentiæ, quia hoc est verum; sed hac via nec Senatus aditur per viam appellationis, nullitatis, aut revisionis, ut denuo extrajudicialiter pariter aditur, ac si nunquam fuisset de illo articulo cognitum, sicut de aliis decretis, quibus non venite in statu, aut per ordinem decretum est, quia primum decretum fingitur non factum, imò caret nomine & effectu, l. 4. §. condemn. ff. de re jud. illudque nec est in consideratione, nec impedimenti: quoniam non est credendum, ut tam salubre remedium, ad propulandam viam, velit jus, & Princeps, ut fidei atque inutiliter præbeat, & duntaxat apparenter, remanente adhuc violentia, quod præsumendum non est, quia esset verbis impositam esse legem, non rebus.

Minus obstat secundum ex doctrina Cevall. dicens, 36 tis decretum super articulo violentiæ transire in rem judicatam, quia certè præcipitanter loquutus est, immemor ejus, quod ipse pluries dixit, in eodem tract. de cognit. per viam violentiæ, hanc cognitionem à sui principio usque ad finem esse extrajudicalem, & nihil judicialitatis habere, quod nec ipse, nec alius negare poterit, ex iis quæ latè diximus pluries suo loco: si ergo